

Podpora státu měla vést k posílení přepravy zboží po železnici nebo vodní cestou. Místo toho roste silniční nákladní doprava

29.7.2024 - | Nejvyšší kontrolní úřad

Dotace státu a EU určené na rozvoj nákladní kombinované dopravy měly vést k posílení přepravy zboží po železnici nebo vodní cestou a ke snížení silniční nákladní dopravy. Jak ukázala kontrola NKÚ ukončená letos v březnu, vliv podpory na rozvoj nákladní kombinované dopravy je minimální. Celkový přepravený objem v kombinované dopravě v ČR klesá, železniční nákladní doprava stagnuje, vodní nákladní doprava prakticky neexistuje a silniční nákladní doprava naopak roste.

Ve snaze o ekologičtější přepravu zboží plánovalo Ministerstvo dopravy (MD) podpořit v letech 2015 až 2023 projekty na rozvoj nákladní kombinované dopravy částkou 4,7 mld. Kč. Nakonec podpořilo jen 14 projektů a vydalo na ně 650 mil. Kč. Nevyužilo tedy 86 % vyčleněných peněžních prostředků. Podle NKÚ existuje riziko, že národní cíl převést do roku 2030 celkem 30 % silniční nákladní přepravy na vzdálenosti nad 300 km na železniční či vnitrozemskou vodní dopravu nebude splněn.

MD se dosud nepodařilo odstranit překážky bránící rozvoji nákladní kombinované dopravy. U železnice je to např. nedostatečná kapacita železniční dopravní infrastruktury, která je z velké části vyčerpána vlaky osobní dopravy, dále nedostatečná spolehlivost železniční dopravy, nedostatečné parametry železniční infrastruktury a vysoké poplatky za využití železniční dopravní cesty v porovnání se zpoplatněním silnic. Důsledkem je stagnace železniční nákladní dopravy. Využití vodní cesty v nákladní kombinované dopravě prakticky neexistuje. Brání tomu dlouhodobá nespolehlivost labské vodní cesty. Naopak silniční nákladní doprava roste. Podle výpočtu NKÚ došlo v ČR v roce 2023 oproti roku 2015 k téměř 30% nárůstu kilometrů ujetých nákladními vozidly nad 12 tun.

U šesti z 14 kontrolovaných projektů zjistil NKÚ významné riziko nedosahování předpokládaných výsledků. To se dá ilustrovat např. na projektu výstavby překladiště kombinované dopravy v Kolíně, kde dotace od MD činila 46,5 mil. Kč. Podle projektu měl přepravený objem v kombinované dopravě dosahovat ročně od 272 tisíců do 301 tisíce tun. NKÚ zjistil, že v roce 2020 byl objem překládky nulový, v roce 2021 činil jen 28 % a v roce 2022 celkem 36 % z plánovaného objemu přeprav.

U dvou kontrolovaných projektů zjistil NKÚ neoprávněné použití peněžních prostředků a vyhodnotil to jako skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně v celkové výši 11,1 mil. Kč. Jeden z těchto příjemců například čerpal dotaci 7,5 mil. Kč na pořízení návěsů pro kombinovanou dopravu. Kontrola NKÚ ukázala, že příjemce tyto návěsy v 99,5 % případů využíval jen při přepravě po silnici.

<https://www.nku.cz/cz/pro-media/tiskove-zpravy/podpora-statu-mela-vest-k-posileni-prepravy-zbozi-po-zeleznici-nebo-vodni-cestou--misto-toho-roste-silnicni-nakladni-doprava-id14123>